

Osnovna šola Dobravlje

VZGOJNI NAČRT

Kazalo

PREDGOVOR	2
VIZIJA	3
1. UVOD	4
1.1 Zakonska podlaga	4
1.2. Pomen vzgojnega načrta	4
1.3. Obseg vzgojnega načrta	4
2. VREDNOTE	5
3. VZGOJNA NAČELA	6
4. SODELOVANJE ŠOLE S STARŠI	7
5. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE	8
5.1. Proaktivne in preventivne dejavnosti	8
5.2. Svetovanje in usmerjanje	8
6. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	10
6.1. Restitucija	10
6.2. Mediacija	10
6.3. Pohvale, priznanja in nagrade	10
6.3.1 Pohvale	11
6.3.2 Priznanja	11
6.3.3 Nagrade	12
6.4. Vzgojni ukrepi	12
6.5. Vzgojni opomin	13
7. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE	14

PREDGOVOR

Če se želimo izogniti pokroviteljskemu odnosu, nam ostane le dialog.

(Villy Sorensen)

Zakaj šola potrebuje vzgojni načrt?

Institucija, ki se ukvarja s posredovanjem znanja, mora izdelati več različnih načrtov: letni delovni načrt, učno pripravo za vsak predmet, dnevne učne priprave, načrt dnevov dejavnosti, načrt izvenšolskih dejavnosti, načrt kulturnih, naravoslovnih in športnih dni... Veliko je načrtovanja, usklajevanja zakonodaje s poslanstvom šole, ciljev, metod, didaktičnih in strokovnih pristopov.

Med mnogimi izobraževalnimi načrti se je pojavila praznina in nastala je potreba po vrsti načrta, ki bi vsem udeležencem vzgojno-izobraževalnega procesa pomagal pri oblikovanju vzgojnih ciljev. Poslanstvo šole je v simbiozi vzgoje in izobraževanja otrok. Zato potrebujemo poleg učnega načrta tudi vzgojni načrt. Dal naj nam bi smernice za vrednote, vzgojna načela, pravila obnašanja, pohvale in graje, medsebojne odnose.

Znotraj šolskih zidov poteka življenje otrok starih od pet do petnajst let, življenje zaposlenih, od hišnikov, kuharic do ravnatelja/ice, ter življenje staršev v sodelovanju s šolo. In za to življenje potrebujemo smeri, da bomo vedeli kam in kako.

Današnji čas nas ne prepušča naključjem in sprotnosti. Zato je dobro, da starši, učenci in učitelji živimo v kvalitetnem odnosu in ga teoretično oblikujemo v vzgojnem načrtu. Združiti starševske želje in mnenja, pričakovanja učencev, izkušnje učiteljev in drugih delavcev šole ter zakonodajo je bil naš cilj pri oblikovanju vzgojnega načrta.

Pomagal nam bo pri sledenju viziji šole v prihodnosti in pri vsakdanji stvarnosti.

VIZIJA OSNOVNE ŠOLE DOBRAVLJE

Izobraziti učenke in učence ter jih v sodelovanju s starši **vzgojiti** v odgovorne, strpne, spoštljive, poštene in čuteče osebnosti.

S svojimi dejanji želimo pozitivno vplivati na življenje in delo v ožji in širši skupnosti.

1. UVOD

1.1. Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- Zakona o osnovni šoli (Ur.l. 81/06 UPB3 in 102/07),
- učnih načrtov,
- priporočil Ministrstva za šolstvo in šport.

Vzgojni načrt je del Letnega delovnega načrta šole. Oblikovan je na osnovi vizije in poslanstva šole in temelji na ciljih osnovne šole. Je rezultat sodelovanja med strokovnimi delavci šole, starši in učenci.

1.2. Pomen vzgojnega načrta

- spodbuja delovanje šole na ravni odnosov in vzpostavlja pozitivno klimo med vsemi vključenimi,
- je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje,
- je dogovor za premišljeno, organizirano ciljno naravnano delovanje šole in vsakega zaposlenega v njej,
- je smernica za avtonomno odločanje in upoštevanje pravil glede na delo in življenje šole ter sodelovanje z okoljem,
- je smernica za enotno delovanje in enoten pogled na ključne vzgojne ukrepe,
- je smernica za vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci.

1.3. Obseg vzgojnega načrta

- dogovor o skupnih vrednotah, ki veljajo za vse učitelje, učence in starše,
- vzgojna načela,
- sodelovanje šole s starši,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne oz. preventivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev),
- vzgojni postopki (restitucija, mediacija),
- pohvale, priznanja in nagrade,
- vzgojni ukrepi,
- vzgojni opomini.

2. VREDNOTE

V vzgojno-izobraževalnem načrtu sodelujejo učenci, učitelji in starši.

Zato so predstavljene vrednote izbrane iz vseh treh skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa.

Spoštovanje

Vsi, ki sodelujemo v vzgojno-izobraževalnem procesu, moramo gojiti medsebojni spoštljiv odnos in dostojen način komunikacije. Spoštovanje gojimo tudi do okolja in narave, šolske in osebne lastnine, domovine in kulture ter do vrednot, zajetih v vzgojnem načrtu naše šole.

Odgovornost

Vsi, ki sodelujemo v vzgojno-izobraževalnem procesu, moramo v največji možni meri odgovorno opravljati svoje naloge in se obnašati tako, da je zagotovljena lastna varnost in varnost drugih.

Delovne in učne navade

Vsi, ki sodelujemo v vzgojno-izobraževalnem procesu, moramo delovati v smeri spodbujanja delovnih in učnih navad učencev.

Znanje

Vsi, ki sodelujemo v vzgojno-izobraževalnem procesu, moramo spodbujati pridobivanje znanja kot vrednoto, s katero si lahko dvigamo kakovost življenja.

Strpnost

Vsi, ki sodelujemo v vzgojno-izobraževalnem procesu, moramo delovati v smeri spoštovanja drugačnosti v skladu z občo kulturo našega okolja.

Poštenje in dobri medsebojni odnosi

Vsi, ki sodelujemo v vzgojno-izobraževalnem procesu, moramo gojiti poštenje in dobre medsebojne odnose.

Vsi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa si bomo prizadevali za uresničevanje izbranih vrednot, se zanje zavzemali in jih vsak na svojem področju upoštevali.

3. VZGOJNA NAČELA

Načelo osebnostnega zgleda

Odrasli s svojim zgledom spodbujamo pozitivno vedenje učencev.

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Temelj načela sta Konvencija o človekovih pravicah in Konvencija o otrokovih pravicah.

Načelo sodelovanja s starši ter usklajenost pristopa šole in staršev

Za ustrezen otrokov razvoj in napredek je nujno potrebna usklajenost staršev in šole.

Načelo združevanja pravic in odgovornosti

V posameznih skupinah je potreben dogovor o pravilih skupnega življenja ter sprejemanja odgovornosti za lastno vedenje. Pri oblikovanju pravil moramo upoštevati temeljne pravice, katerih osnova je spoštovanje.

Načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline

Ko učenci kršijo dogovore in pravice drugih, jim učitelj pomaga konflikt rešiti s pomočjo mediacije.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja

Učencem je potrebno omogočiti izražanje lastnega mnenja in aktivno sodelovanje pri vzgojno-izobraževalnem delu.

Načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Pri oblikovanju vzgojnega načrta šola vključuje vse udeležene v vzgojno-izobraževalnem procesu. Pri tem upošteva posebnosti šole in okolja.

Načelo proaktivnega / preventivnega delovanja

Šola spodbuja prijetno razredno klimo, ki temelji na pozitivnih medsebojnih odnosih, kakovostnemu učnemu procesu ter svetovalni pomoči staršem in otrokom.

4. SODELOVANJE ŠOLE S STARŠI

Vzgojno delovanje šole je medsebojno povezovanje učiteljev, učencev in staršev. Starši s svojim sodelovanjem prispevajo k večji vzgojno-izobraževalni učinkovitosti šole.

- Starši obiskujejo pogovorne ure.
- Sodelujejo pri reševanju problemov, ki jih ima njihov otrok v šoli.
- Doma spremljajo šolsko delo svojega otroka.
- Udeležujejo se roditeljskih sestankov z vzgojno-izobraževano vsebino in izražajo svoje mnenje.
- Seznanjeni so s Pravili šolskega reda.
- Obiskujejo šolske in razredne prireditve.
- Lahko sodelujejo pri pripravi in izvedbi dni dejavnosti.
- Lahko prispevajo material za izvedbo različnih aktivnosti.
- Lahko sodelujejo pri raznih krožkih.
- Lahko sodelujejo pri izvedbi športnih dni.
- Izrazijo svoje interese preko sveta staršev in sveta šole.
- Prostovoljno pomagajo pri raznih projektih.

5. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

5.1. Proaktivne in preventivne dejavnosti vzgojnega delovanja

Te temeljijo na poslanstvu, viziji, vrednotah in ciljih OŠ ter na potrebah učencev in okolja.

Preventivne dejavnosti so:

- razvijanje ugodne socialne klime,
- izvajanje tematskih razrednih ur,
- izvajanje različnih projektov,
- razvijanje socialnih veščin in medvrstniške pomoči,
- spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa,
- sprotno obravnavanje in reševanje različnih problemov,
- spodbujanje učencev k pozitivnemu samovrednotenju, samostojnosti in odgovornosti pri reševanju problemov v sodelovanju s starši,
- vključevanje staršev v življenje in delo šole,
- izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje nestrpnosti ter vseh vrst zasvojenosti in nasilja,
- skrb za zdrav način življenja,
- spodbujanje in usmerjanje medgeneracijskih odnosov (prostovoljne dejavnosti).
-

5.2. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole in odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Učenci se ob tem učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojem vedenju in ravnanju drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenje pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,

- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, čustvena napetost, doživljanje neuspehov, konflikti, apatičnost ...
- razvijati pozitivno samopodobo,
- dosegati druge cilje, ki jih zastavi šola.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovornih ur, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci šole.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole, učenci in po potrebi starši. Nanaša se na težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki, učitelji in na enkratne ali občasne kršitve pravil šolskega reda.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem lahko predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah.

6. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

6.1. Restitucija

Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in konstruktivno poišče načine, s katerimi svojo napako popravi. Oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Restitucija spodbuja pozitivno vedenje in poudarja vrednote.

Proces restitucije je končan, ko oškodovanec sprejme poravnavo in ko povzročitelj na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar bo skušal popraviti.

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno psihološko, socialno in materialno škodo in pripravljenostjo obeh strani na konstruktivno sodelovanje.

6.2. Mediacija

Je proces reševanja konfliktov, v katerega se udeleženca vključita prostovoljno in si ob pomoči mediatorja (nepriistranskega posrednika) prizadevata priti do sporazuma, ki bi ustrežal obema. Cilj mediacije je razrešitev določenega spora, ki je v interesu in sprejemljiv za obe sprti strani.

Uspešna mediacija se običajno zaključi s sprejemom sporazumne rešitve, ki ustreza obema udeležencema mediacije.

Mediatorjeva vloga je nevtralna – skrbi za proces in ne za vsebino. Prav tako ne razsoja, kdo ima prav, in ne daje nasvetov, temveč skrbi za prepoznavanje in uveljavljanje interesov vseh udeležencev ter za spoštljivo in konstruktivno komunikacijo. Prispeva tudi k ozaveščanju in odkrivanju skupnih točk in možnih rešitev. Mediator je lahko strokovni delavec, učitelj ali vrstnik.

6.3. Pohvale, priznanja in nagrade

Pohvale, nagrade in priznanja učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- razrednik,
- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj/ica.

6.3.1 POHVALE

Pohvale so lahko pisne ali ustne. Kadar se učenec izkaže s prizadevnostjo ali vzornim vedenjem pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, je ustno pohvaljen.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Mentor podeljuje pisna priznanja za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebno prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole,
- vzorno vedenje.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Podeljuje jih ravnatelj/ica šole.

6.3.2 PRIZNANJA

Ravnatelj/ica šole podeljuje priznanja za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu, ki prispevajo k ugledu šole v širši skupnosti,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

6.3.3 NAGRADE

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrad določi ravnatelj/ica v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki za pouk in druge dejavnosti šole.

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj/ica ob zaključku šolskega leta.

6.4. Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi se uporabljajo, ko posamezen učenec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in se kršitve pravil šolskega reda ponavljajo kljub predhodnemu ustnemu opozorilu s strani strokovnega delavca ter v primeru večje kršitve, zlasti, če je ogrožena lastna varnost ali varnost drugih.

Z vzgojnim ukrepom skušamo doseči, da se negativno vedenje ne ponavlja. Pri vzgojnih ukrepih upoštevamo individualno integriteto posameznega učenca.

Vzgojni ukrepi so:

- ustno opozorilo učitelja,
- sprememba sedežnega reda v razredu,
- pogovor z učiteljem in razrednikom,
- pogovor s svetovalnim delavcem,
- obvestilo staršem (ustno ali pisno),
- začasna odstranitev učenca od dejavnosti - če ogroža lastno varnost ali varnost drugih ali s svojim vedenjem otežuje načrtovan potek pouka, mu za ta čas zagotovimo ustrezen strokovni nadzor,
- zadržanje učenca po pouku z dovoljenjem staršev,
- tematske razredne ure, pri katerih so učenci aktivni udeleženci,
- ukinitve določenih ugodnosti - status športnika ali status učenca, ki se vzporedno izobražuje, prepoved udeležbe pri dejavnostih nadstandardne ponudbe,
- začasen odvzem naprav ali predmetov, s katerimi učenec onemogoča varnost ali nemoten potek pouka (o takem odvzemu strokovni delavec obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo),
- v primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole poskrbimo za posebno spremstvo strokovnega delavca učencu, ki z neupoštevanjem navodil lahko ogroža svojo varnost ali varnost drugih,
- v primerih, ko učenec moti pouk, poskrbimo za asistenco drugega strokovnega delavca.

Postopek izrekanja vzgojnih ukrepov

Vzgojni ukrepi posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustna zahteva strokovnega delavca,
- sklep katerega od organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj/ica),
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju,
- obveza učenca o določenem ravnanju.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo kot:

- zaznamki v posebnem, za to namenjenem zvezku,
- zapisi določenih služb oz. organov,
- zapisniški sklepi učiteljske konference.

6.5. Vzgojni opomin

Šola lahko učencu izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in pravila šolskega reda in ko predhodni vzgojni ukrepi niso dosegli svojega namena. Postopek izreka vzgojnega opomina ureja 60. f člen Zakona o Osnovni šoli.

Individualiziran vzgojni načrt

Za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, šola pripravi individualiziran vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. Pri oblikovanju vzgojnega načrta sodelujejo starši, učenec in strokovni delavci šole. Šola spremlja izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta in napredek učenca.

7. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt Osnovne šole Dobravlje je temeljni dokument za delo zavoda. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena Zakona o osnovni šoli.

Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- SVET ŠOLE:** Sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole.
- UČITELJSKI ZBOR:** Opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.
- RAZREDNIKI:** So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
- STARŠI:** Sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime.
- RAVNATELJ/ICA:** Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Vzgojni načrt je bil sprejet na seji sveta šole dne, 6. 5. 2010.

V skladu s spremembami zakonodaje in po predpisanem postopku je bil ustrezno usklajen in sprejet na seji sveta šole dne, 25. 9. 2013.

Predsednica sveta šole

Tina Žagar

